

**Тыва Республиканың Өөредилге болгаш эртем яамызы
Муниципалдыг бюджеттен хандырылгалыг ниити өөредилге чери
«Ак-Чыраа ниити билиг ортумак школазы»**

ШМК-ның хуралына көргөн:
МК даргазы: Тырык А.К.А./
Протокол № 1
«29» август 2023 чыл

«Чөпшээрешкен»
Директорнун өөредилге
талазы-биле оралакчызы:
Тумат Д.Х.О./
«29» август 2023 чыл

Школа директорунуң № 183/а
дужаалына даянып
«Бадылаан»
Школа директору
Цокар А.В./
«29» август 2023 чыл

**КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАЛЫГ
ПЛАННААШКЫН**

Тыва дыл.

Класс: 5

Өөредилге номунуң автору, ады, үндүрген чылы: Е.М.Куулар, Т.Б.Оюн, Ч.А.Сарыглар,
Ч.М.Тюлюш. Тыва дыл 5 класс – Кызыл, 2022 чыл.

Программаның ады: «Кол ниити өөредилгениң 5-9 класстарына «Төрээн (тыва) дыл»
эртеминиң чижек өөредилге программасында» (Тургузукчулары: ф.э.к. К.Б. Доржу, Ч.А.
Сарыглар. 2021.)

Өөредилге планы-биле:
Неделяда: 3 шак.
Ниити шагы – 102 шак.

Тыва дыл, чогаал башкызы

Кыргыс С.С. ажылдап кылган.

Категориязы: I (бирги)

2023-2024 өөредилге чылы

Тыва дыл эртеминге ажылчын **программаны** Тыва Республиканын өөредилге, эртем болгаш аныктар политиказынын яамызынын Өөредилге-методиктиг чөвүлелелинин чөпшээрээни «Тыва дыл болгаш харылзаалыг чугаа сайзырадылганы. 5-11 класстар». Күрүне стандарты. Өөредилге программалары. К., 2008 ч» деп документизинге база Өвүр кожуунун Ак-Чыраа ортумак школазынын ажылдап кылганы № 183/а дугаарлыг доктаалыга болгаш школаның Өөредилге планынга дүүштүр даянып кылган.

I. «ТЫВА ДЫЛ» ЭРТЕМИН ӨӨРЕНГЕНИНИҢ ТҮҢНЭЛДЕРИ

5-ки класста тыва дыл эртемин өөрөнгөш, өөреникчининг шингээдип, чедип алыр түңнелдери:

Бот-тускайлаң түңнелдер:

кижиниң интеллектуалдыг болгаш чогаадыкчы салым-чаяанын база мөзү-бүдүш шынарларын сайзырадырынга төрөөн дылының чугулазын медресеп билири, уругларның билиг чедип алырынга ук дылдың ужур-утказын тодарадып, ону тыва чоннун ыдыктыг, үнелиг эртинелериниң бирээзи деп билири;

тыва дылдың эстетиктиг үнелиг медресеп билири; төрөөн дылынга ынак болгаш ону хүндүлөп, ол дээш чоргаарланыры; ону национал культураның кезээ кылдыр билип, арыг эдилээри;

дылдың байлак сөс курлавырын болгаш грамматиктиг аргаларын бодунун бодалдарын болгаш сагыш-сеткилин хостуг илередирде четче ажыглап шыдаары; бодунун чугаа-домаан хайгаарап, сайзырадып, экижидеринче чүткүлдүг болуру.

Метапредметтиг түңнелдер:

1) Чугаа чорудулганының бүгү-ле хевирлерин ажыглап билири:

Дыңнаары болгаш номчууру:

- бижимел болгаш аас медээниң утказын шын билип алыры (чугааның утказы, сөзүглелдинг темазы, кол утказы; кол болгаш немелде медээ);
- аңгы-аңгы стильдерниң болгаш жанрларның сөзүглелдерин номчулганың янзы-бүрү хевирлеринге (сөзүглелден херек информацияны дилеп-тып номчууру, чүгүртү азы улуг-каралап номчууру, таныжып номчууру, шинчилел-сайгарылгалыг номчууру) таарыштыр ажыглап билири;
- аңгы-аңгы стильдерниң болгаш жанрларның сөзүглелдерин шын дыңнап билири; дыңнаарының янзы-бүрү хевирлерин (бир кижиниң тайылбыр чугаазындан болгаш аудио-, видеотехникадан сөзүглелдинг кайы-бир кезээн шилип алгаш дыңнаары, сөзүглелдинг кыска утказы-биле таныжары болгаш ону тодазы-биле дыңнаары) ажыглап билири;
- информация ап болур чүүлдерден, ооң иштинде өөредиглиг компакт-дискилерден, Интернет четкизинден; янзы-бүрү словарьлардан тайылбыр номнардан (справочниктер) болгаш электроннуг шыгжамырлардан медээлерни тып билири;

Чугаалаары болгаш бижшири:

- кылыр дээн ажыл-херээниң сорулгаларын (хууда болгаш эштери-биле) тодазы-биле билип, кандыг-даа ажылды чурум аайы-биле кылып, чедип алган түңнелдерин үнелеп, аас болгаш бижимел чугаага илередип билири;
- дыңнаан азы номчаан сөзүглелиниң утказын даалга езугаар дамчыдып (планны тургузуп, утказын чугаалап, допчулай бижип, үнелел берип) шыдаары;
- сөзүглелдинг утказын, кымга хамаарыштырганын, чугааның байдалын барымдаалавышаан, аңгы-аңгы хевирлерге болгаш жанрларга тургузуп шыдаары;
- аас болгаш бижимел чугаага бодунун бодалын хостуг илередири, сөзүглелдинг тургузуунун негелделерин сагыыры (бодалының ужур-уткалыын, дес-дараалашкаан, харылзаалыын, темага дүүшкээн дээш о.ө.); номчаан, дыңнаан, көргөн чүүлдеринге бодунун хамаарылганын шын илередири;
- монологтуң янзы-бүрү хевирлерин (тоожуушкун, чурумал, угаап бодааныышкын болгаш оларны холуй); диалогтуң янзы-бүрү хевирлерин: (хүндүлел аянын илередир

диалог (этикетный диалог), айтырыг-харыы (диалог-расспрос), чугаалажып оар кижизин чугаа чорударынче кыйгылары (диалог-побуждение), өске киж-биле бодал солчуру (диалог-обмен мнениями) дээш о.ө.) ажыглап билири;

2) алган билиглерин, мергежилдерин, чаңчылдарын хүн бүрүде амыдыралга ажыглап билири; төрөөн дылды өске эртемнерге билиг чедип алырының кол чепсээ кылдыр шын ажыглаары; ону өске-даа эртемнерде (даштыкы дыл, орус дыл болгаш чогаал дээш о.ө) дылдың аргаларын сайгарарына ажыглап билири;

Предметтиг түңнелдер:

Дылдың хүлээлгелеринин дугайында, тыва дыл – Россия Федерациясында Тыва Республиканың үндезин чурттакчылары тыва чоннуң төрөөн дылы база күрүне дылдарының бирээзи дээрзин, төрөөн дыл болгаш чоннуң культуразының сырый харылзаалыг болурун, төрөөн дылдың киж-бүрүзүнүн болгаш ниитилелдин амыдыралына уjur-дузанын билири;

тыва дылдың гуманитарлыг эртемнер аразында болгаш ниити өөрөдилгеде туружун болгаш уjur-дузанын билири;

төрөөн дылдың эртем талазы-биле үндезиннерин; оларның чадаларының болгаш билиглеринин аразында харылзааларын шиңгээдип алыры;

дыл эртемнинин кол баазалыг билиглерин болгаш ооң кезектерин шиңгээдири: дыл болгаш чугаа, харылзажыр чугаа, бижимел болгаш аас чугаа, монолог, диалог болгаш оларның хевирлери; чугааның байдалы; чугаа (чугаалажыры), эртем, публицистика, албан-херек, чечен чогаал стильдери болгаш оларның жанрлары, дылы; чугааның утка-хүлээлгелеринин аайы-биле хевирлери (тоожуушкун, чурумал, угаап боданыышкын); сөзүглел, сөзүглелдин хевирлери; дылдың кол-кол кезектери, оларның демдектери болгаш чугаага ажыглалының онзагайларын шиңгээдип алыры;

тыва дылдың лексика болгаш фразеологиязының кол стилистиктиг курлавырларын, тыва литературлуг дылдың нормаларын (шын адалганың, грамматиктиг, орфографтыг, пунктуастыг), чугаа этикединин дүрүмнерин шиңгээдири болгаш оларны херек кырында амыдыралга аас болгаш бижимел чугаага ажыглаары;

дылдың кол кезектерин, дылдың грамматиктиг категорияларын танып билири болгаш сайгарары, чугаага шын ажыглаары;

сөстүн янзы-бүрү сайгарылгаларын (фонетиктиг, лексиктиг, морфемниг, морфологтуг), сөс каттыжыышкынының болгаш домактың синтаксистиг сайгарылгазын шын кылып, сөзүглелдин тургузуунуң болгаш кол демдектеринин аайы-биле, дылдың кандыг хүлээлгелерин күүседип чоруурунуң болгаш уран аргаларны ажыглаанының аайы-биле сайгарары;

II. 5-ки классты доозуп тура, өөреникчилернин шиңгээдип алган билиглери:

- Сөстөрнин лексиктиг, фонетиктиг, тургузуг талазы-биле, чугаа кезектеринин аайы-биле сайгарылгазын кылып билер.

- Чүве ады, демдек ады, сан адын сөзүглелдерден тып, танып билер.

- Чүве аттарының, демдек аттарының, сан аттарының грамматиктиг уткаларын, кол морфологтуг демдектерин, синтаксистиг ролун тодарадып билер. Укталган чүве аттарын, демдек аттарын тургузуп, чугаага шын ажыглап билер.

- **Орфографиядан** - сөстөргө 1-5 класстарга өөрөнгөн шын бижилге дүрүмнери таваржып турар черлерни тып, тайылбырлап шыдаар.

Сөс иштинге дакпырлаан ажык эвес үннерни (тт, сс,пп,кк, нн,мм) ийи үжүк-биле бижиир. Географтыг аттарны, кудумчулар болгаш шөлдер аттарын, төөгүлүг болуушкуннар, чоннуң байырлалдарының аттарын улуг үжүктер-биле бижиир.

Номнар, солуннар, журналдар, чуруктар, кинофильмнер, шиилер, литература болгаш музыка чогаалдарының аттарын улуг үжр-биле эгелеп бижиир болгаш оларны кавычкаалаар.

- **Пунктуациядан** – домактарда өөрөнгөн дүрүмнөргө бижик демдектерин тыпкаш, оларны тайылбырлап билир.

Адалгаларга бижик демдектерин салыр;

Болгаш, база, а, ынчалза-даа деп эвилелдер-биле болгаш эвиледер чокка холбашкан чаңгыс аймак кежигүннөргө домактарга бижик демдектерин салып билир.

Түңнекчи сөстөргө соонга ийи сек салыр, мурнунга тире салыр.

Нарын домактарда *ынчалза-даа, а, харын* деп удурланыштырар; *чүгө дээрге, ынчангаи* деп чагырыштырар эвилелдерниң мурнунга биче секти салып билир.

Дорт чугааны кавычка-биле аңгылаар, авторнуң сөстөрүниң соонга ийи сек, мурнунга тире демдекти салып билир.

III. 5-ки класстың өөрөнгөчүлөрүниң тыва дылдың программазын шингээдиң ап азы чедип алыр ужурлуг түңнелдери:

Бот-тускайлаң түңнелдери:

төрөөн чуртунга ынак, ол дээш сагыш човаары, хөй аймак чоннуг Россияның төөгүлүг эрткен болгаш амгы оруун, ооң чурттакчыларының төрөөн дылын хүндүлээри, оларның салым-чолунга хамаарылгалыын угаап билири, Ада-чуртунуң мурнунга харысалгалыг болуру;

бодунуң кайы аймакка хамаарылгалыын, чонунуң болгаш чуртунуң төөгүзүн, дылын, культуразын билири; бодунуң чонунуң болгаш кижиниң төрөлгөтөнниң культурлуг өнчүзүнүн үндөзүннөргө билири;

Россияның болгаш делегейниң чоннарының төөгүзүңгө, культуразыңга, шажын-чүдүлгөзүңгө, езу-чаңчылыңга, дылыңга болгаш ыдык-сүзүктөргө хүндүткелдиг, сагыш-сеткилинден эки хамаарылгалыг болуру;

кижиниң интеллектуалдыг болгаш чогаадыкчы салым-чаяанын база мөзү-бүдүш шынарларын хевирлеп, сайзырадырыңга школага өөредилгеге үезинде төрөөн дылын дамчыштыр шингээдиң алырын медресеп билири, билиг чедип алырыңга ук дылдың ужур-утказын тодарадыры, ону тыва чоннуң ыдыктыг, үнелиг эртинелериниң бирээзи деп медресеп билири;

чүве билип алырыңга сундулуг, бодун сайзырадырыңга болгаш билиин бедидерингө сонургалдыг болуру;

бодунуң сонургалының аайы-биле мергежилдин медреселдиг шилири;

бодунга таварышкан моралдыг бергедээшкүннөргө ажып эртип шыдаары; бодунуң кылдыныгы дээш, харысалгалыг болуру (чаагай мөзү-бүдүштү хевирлээри, өске улустуң шажын-чүдүлгөзүн, амыдыралче көрүжүн хүндүлээри, кижиниң амыдыралында мөзү-бүдүш, чүдүлгө, өг-бүлө болгаш ниитилел деп билиглерниң ужур-утказын билири дээш о.ө);

өөредилгеге харысалгалыг болурун хевирлээри; күш-ажылга ынак, хөй-ниитиниң чугула ажыл-херээнгө киржип билир дуржулгалыг болуру;

кижиниң болгаш ниитилелдин амыдыралыңга өг-бүлениң ужур-дузазын медресеп билири; өг-бүлениң амыдыралының ыдыктыг чүүлдерин бодунга сиңирип, чоок кижилерин хүндүлөп, олар дээш сагыш човап билири;

делегейде кижилерниң социалдыг, культурлуг амыдыралдың болгаш дылының, иштики культуразының байлаан барымдаалавышаан, бодунуң делегей көрүүшкүнүн амгы үениң эртемининиң, ниитилел практиказының деңгелиңгө дүүштүр хевирлеп шыдаары; өске кижиге, ооң бодалыңга, делегей көрүүшкүнүңгө, культуразыңга, дылыңга, чүдүлгөзүңгө, боттуг туружунга хүндүткелдиг хамаарылгалыг болуру;

өске кижиниң чугаалажып, ооң-биле билчип ап шыдаары;

ниитилелдин чурумунга чагыртып билир;

назы-хар аайы-биле школаның бот-башкарылгалыг ажыл-херээнгө киржип билири;

чаагай амыдыралчы дуржулгага даянып, кадык болгаш айыыл чок амыдыралды тудуп шыдаары; берге байдалдарда дузаны кадары;

Россияның болгаш делегейниң чоннарының уран чүүлүн болгаш чогаадыкчы ажил-чорудулгазын таварыштыр эстетиктиг мээ-медерелин сайзырадыры, чараш чүүлдү шиңгээдири (аңгы-аңгы чоннарның езу-чаңчылдарын илереткен чечен чогаалдарны сайгарары, кижиниң иштики делегейиниң чаражын тодарадыры, чогаалдарны номчуксаары, чуруктарны көрүксээри дээш о.ө); экологтуг культураның үндезиннерин хевирлээри (бойдусту шинчилээри, көдээ ажил-агыйны билири, бойдусту чуруп көргүзери, аян-чорук кылыры, бойдусту камгалаары); тыва дылдың эстетиктиг дээштиин, үнезин медереп билири; төрөөн дылынга ынак болгаш ону хумагалап, хүндүлөп, ол дээш чоргаарланыры; ону национал культураның кезээ кылдыр билип, арыг эдилээри; тыва чоннуң национал культура талазы-биле аргадуржулгазын, билиглерин азы ук культура-биле холбашкан бүгү чүүлдерни школадан төрөөн дылын дамчыштыр шиңгээдип алып дээрзин медереп билири; дылдың байлак сөс курлавырын болгаш грамматиктиг аргаларын бодунуң бодалдарын болгаш сагыш-сеткилин хостуг илередирде четче ажыглап шыдаары; бодунуң чугаа-домаан хайгаарап, сайзырадып, экижидеринче чүткүлдүг болуру.

Метапредметтиг (эртем бүрүзүндөн чедип азы шиңгээдип алып) түннелдер:

Метапредметтиг түннелдерде өөреникчилерниң өске эртемнерге шиңгээдип алганы билиглер болгаш өөрөдилгениң бүгү талалыг кылдыныглары (башкарылгалыг, угаап шиңгээдириниң, харылзажылга чорудар) кирип турар.

Өөреникчилер номчулганың үндезиннерин хевирлээр болгаш сайзырадыр ажил уламчылаар, янзы-бүрү медээлер-биле ажилдаарының мергежилдерин шиңгээп ап, төлевилелдер кылырынга, кыска шинчилел ажилдарынга киржир. «Төрөөн чогаал», «Тыва литература», «Тываның географиязы», «Тываның төөгүзү», «Улусчу уjurлар» дээш өске-даа эртемнерге улаштыр номчулганың үндезиннерин быжыглаар болгаш улай хевирлээр. Номчуп билири дээрге-ле өөрөдилгезин уламчылаарынга болгаш бот өөрөдилгеге, хостуг үезинде номчуттунарынга, ажил-ишчи амыдыралга белеткениринге дээш оон-даа өске бодунуң моон сонгаар планнарын боттандыраарының аргазы болур. Доозукчуларның номчуттунары ниити делегейни болгаш бодун хүн бүрүде билип ап чоруурунга, ниитилел биле кижиниң аразында таарымчалыг байдалды тургузар харылзааларынга хереглеттинер. Ол ышкаш янзы-бүрү медээлер-биле ажилдаар мергежилдерни өөреникчилер чедип алып. Олар сөзүглелдерни өскерттип, системажыдып, деңнеп, сайгарып, аңаа хамаарыштыр түннелдерни үндүрүп билир; кол болгаш артык медээлерни демдеглеп, чугула фактыларны, бодалдарны утказының аайы-биле тодарадып; медээлерниң эң кол чүүлдерин кысказы-биле план, тезистер, таблица, даяныр конспектилер хевиринге көргүзүп шыдаар;

Төрөөн дылын өөренип тура, төлевилелдер тургузар ажилдың дуржулгазын албышаан, өөреникчилер боттары ажилдаарынга, идепкейлиг, харысалгалыг болурунга бодун чаңчыктырар, ажил чорудулгага сонургалдыг, чедишкинниг болур.

ӨФКС-тиң ортумак (долу) өөрөдилгезиниң негелделеринге дүүштүрөөрөдилгениң бүгү талалыг кылдыныгларының үш бөлүүн аңгылап турар: башкарылгалыг, угаап шиңгээдириниң, харылзажылга чорудар.

IV. 5-ки класстың тыва дыл эртемниң тургузуу

Программаны колдуунда шуушкак принцип езугаар тургускан. Чамдык берге болгаш улуг темаларны, чижээ, лексика, сөс чогаадылгазын чаңгыс эвес, аңгы-аңгы класстарга чадаланчак кылдыр өөрөдири көрдүнген.

5-ки класска баштай «Дыл дугайында ниити билиглер» деп эгени өөрөнгөш, 4-кү класска өөрөнгөн чүүлдерин катаптаар. Оон соонда «Чугаа чорудулгазы. Чугаа культуразы», «Фонетика. Орфоэпия. Чугаа культуразы», «Графика», «Орфография», «Сөс тургузуу болгаш сөс чогаадылгазы», «Сөс чогаадылгазының аргалары», «Лексика болгаш чугаа культуразы. Чугаа сайзырадылгазы» деп эгелерни өөренир. Аңаа улай «Грамматика» деп

улуг бөлүктүң «Чүве ады. Орфография. Чугаа культуразы», «Демдек ады. Орфография. Чугаа культуразы», «Сан ады» деп чугаа кезектерин өөренип доозар.

V. Календарь-тематиктиг планнаашкын.

№	Кичээлдин темазы	шагы	Хуусаазы		Бажыңга онаалга
			план	факт	
1	Кирилде кичээл. Бистиң төрөөн чуртувус	1	04.09		Катаптаар.
Дыл дугайында ниити билиглер (1 улдуң)					
2	Төрөөн дыл чоннуң эртинези	1	05.09		Ш.Ч.Саттың йөрээлин шээжилээр
3	Хыналда диктант «Сентябрьның бирде»	1	06.09		Дүрүм өөренир
4	Частырыглар-биле ажыл	1	11.09		Грамматиктиг сайгарылгалар
Эге класстарга өөрөнгөн чүүлдерин катаптаар					
5	Үн болгаш үжүк. Чугаа кезектери	1	12.09		Бердинген сөстөрнүн фонетиктиг сайгарылгазы: аът, сыын, йөрээл. Мергежилге 23,24
6	Сөс каттыжыышкыны болгаш домак	1	13.09		Бердинген сөстөрни домактар болу бээр кылдыр эде тургускаш, синтакситиг сайгарылгазын кылыр
7	Сөзүглел	1	18.09		Мергежилге 31,32
8	Үн,үжүк, чугаа кезээ болгаш сөс каттыжыышкынынга хыналда-тестилиг ажыл	1	19.09		Катаптаар.
Чугаа чорудулгазы. Чугаа культуразы					
9	Диалог дугайында билиг	1	20.09		Мергежилге 36. «Театрга чорааш» диалог тургузар
10	Монолог дугайында билиг	1	25.09		Мергежилге 41. Монолог өөренир
Фонетика. Орфоэпия. Чугаа культуразы					
11	Фонетика дугайында билиг. Ажык үннериниң бөлүктээшкини	1	26.09		Мергежилге 47, 49
12	Ажык үннерниң аяннажылгазы (сингармонизм)	1	27.09		Мергежилге 54. Дүрүм катаптаар
13	Ажык эвес үннерниң бөлүктээшкини. Күштүг, кошкак болгаш аяар ажык эвес үннер	1	02.10		Мергежилге 57, 58
14	Сөс иштинге ажык эвес үннерниң өскерлири	1	03.10		Мергежилге 68, дүрүм өөренир
15	Слог. Тыва дылда ударение	1	04.10		Мергежилге 72. Бердинген сөстөрни слогтарга чарар
16	Орфоэпия дугайында билиг	1	09.10		А. Үержааның «Оочурлар» шүлүктү шын адап тургаш доктаадыр
17	Фонетикага катаптаашкын	1	10.10		Өөрөнгөн дүрүмнерин катаптаар. Фонетиктиг сайгарылгалар кылыр
18	Фонетикага хыналда ажыл	1	11.10		Фонетиктиг сайгарылга. Катаптаар

Графика					
19	Алфавит дугайында билиг. Тыва алфавит.	1	16.10		Алфавитти доктаадыр. Мергежилге 85, 87, 94
Орфография					
20	Сөске ажык эвес үннериң үжүктерин шын бижири	1	17.10		Мергежилге 99, 151 (эрги ном)
21	Й үннүг үжүктерлиг сөстөрни шын бижири	1	18.10		Мергежилге 125 (эрги ном)
22	Кадыг (ь) болгаш чымчак (ь) демдектерни сөске ажыглаары	1	23.10		Мергежилге 107, 158 (эрги), 159 (эрги)
23	Хыналда диктант «Эки дузалакчы»	1	24.10		Мергежилге 153 (эрги)
24	Частырыглар-биле ажыл	1	25.10		Мергежилге 166 (эрги)
Сөс тургузуу болгаш сөс чогаадылганы (2 улдуң)					
25	Морфемика-дыл эртеминиң адыры	1	06.11		Мергежилге 112, дүрүмнер катаптаар
26	Кожумактарның вариантылыгы болуру	1	07.11		Мергежилге 115, 116
27	Сөстүң дазылы, сөстүң чогаадылга кожумактары	1	08.11		Мергежилге 120, 179 (эрги)
28	Төрөл сөстөр. Дөс дугайында билиг	1	13.11		Мергежилге 125, 128
29	Хевир тургузар кожумактар	1	14.11		Чогаадыг «Уруглар-биле ойнаар шөлчүгөшкө»
31	Өскертилге кожумактары	1	15.11		Мергежилге 137, 189 (эрги)
32	Сөс тургузуунга катаптаашкын.	1	20.11		Сөс тургузуунга сайгарылга кылыр
33	Хыналда-тестилиг ажыл	1	21.11		Өөрөнгөн чүүлдерин катаптаар
Сөс чогаадылганының аргалары					
34	Морфологтуг (кожумактыг арга)	1	22.11		Мергежилге 198, 200 (эрги)
35	Синтаксистиг арга	1	27.11		Чуруктуг ребустар тургузар, Мергежилге 208, 211
36	Хураангайлаан сөстөр	1	28.11		Мергежилге 147, 148
37	ЧС Чогаадыг «Тываның агаар-бойдузу»	1	29.11		Морфологтуг, синтаксистиг арга-биле укталган сөстөрни сайгарар
Лексика болгаш чугаа культуразы. Чугаа сайзырадылганы					
38	Сөс, ооң уткалары. Лексиктиг утка болгаш билиг	1	04.12		Мергежилге 10 (эрги) 5 сөстүң лексиктиг сайгарылганы
39	Тыва дылдың тайылбырлыгы словары. Орус дылдың тайылбырлыгы словарлары	1	05.12		Мергежилге 159, 160
40	Чаңгыс болгаш хөй уткалыгы сөстөр	1	06.12		Мергежилге 165, 24 (эрги)

41	Сөстөрнүн дорт, доора болгаш көжүргөн уткалары	1	11.12		Мергежилге 172, 30 (эрги)
42	Омонимнер. Омонимнернүн хевирлери	1	12.12		Мергежилге 176, 38 (эрги)
43	Синонимнер	1	13.12		Мергежилге 184, 56 (э)
44	Антонимнер	1	18.12		Мергежилге 191, 59 (э)
45	Табу болгаш эвфемизмнер	1	19.12		Табу, эвфемизмнер ажыглап тургаш чогаадыг «Тооруктап чорааш» бижиир
46	Фразеологизмнер азы быжыг сөс каттыжыышкыннары	1	20.12		Мергежилге 203, 204. Чуруктар чуруур.
47	Практиктиг кичээл «Лексикаже аян-чорук»	1	25.12		Бердинген сөстөрнүн лексиктиг сайгарылгазын кылыр: тавак, бажы каткан, будук
48	Лексикага түннел катаптаашкын	1	26.12		Өөрөнгөн дүрүмнерин катаптаар
Грамматика (3 улдуң)					
49	Морфология-грамматиканың бир кезээ	1	09.01		Мергежилге 211
Чүве ады. Орфография. Чугаа культуразы					
50	Чүве адының ниити утказы, грамматиктиг демдектери болгаш синтаксистиг хүлээлгези	1	10.01		Мергежилге 219, 221
51	Чүве адының чогаадылгазы	1	15.01		Мергежилге 224, 223 (э)
52	Чүве аттарының бичеледир, чассыдар хевирлери.	1	16.01		Мергежилге 229, 241 (э)
53	Чүве аттарынын саны.	1	17.01		Угаап боданыышкынның чогаадыг «Азыраан малым-өдек долу»
54	Чүве аттарынын хамаарылга хевири, ооң кожумактарын шын бижиири	1	22.01		Мергежилге 240, 251 (э)
55	Үлегерлеп алган чүве аттарының хамаарылга кожумактарын шын бижиири.	1	23.01		Мергежилге 246, 285 (э)
56	Чүве аттарының хамаарылга кожумактарын шын бижиири.	1	24.01		Мергежилге 283 (э)
57	Эдертиг «Кит».	1	29.01		Өөрөнгөн дүрүмнерин катаптаар
58	Эдертигнүн анализ.	1	30.01		Дүрүмнер өөренир
59	Чүве адының падежтери. Адаарының падежи	1	31.02		Мергежилге 292 (э), 296 (э)
60	Хамаарыштыларының падежи. Чүве аттарының домакка тодарадылга болуру	1	05.02		Мергежилге 255, 302 (э)
61	Бээринин падежи. Чүве адының немелде, байдал болуру	1	06.02		Мергежилге 319
62	Онаарының падежи. Чүве адының немелде болуру	1	07.02		Мергежилге 306 (э), 263
63	Турарының падежи. Чүве адының немелде, байдал болуру	1	12.02		Мергежилге 267, 324

64	Үнериниң падежи. Чүве аттарының домакка немелде, байдал болуру	1	12.02		Мергежилге 272, 333 (э)
65	Углаарының падежи. Чүве адының домакка немелде, байдал болуру	1	13.02		Мергежилге 342 (э), 277
66	Орус дылдан үлегерлээн сөстөрниң падеж, сан кожумактарын шын бижири	1	14.02		Мергежилге 280, 287
67	Чүве адының морфологтуг сайгарылгазы	1	19.02		Морфологтуг сайгарылга кылыр
68	Чүве адынга ниити катаптаашкын	1	20.02		Мергежилге 356 (э), 357 (э)
69	Чүве адынга практиктиг ажыл	1	21.02		Катаптаар. Мергежилге 283
Демдек ады. Орфография. Чугаа культуразы					
70	Демдек ады. Утказы болгаш синтаксистиг хүлээлгеzi	1			Мергежилге 294, 295
71	Демдек аттарының темалыг бөлүктери	1			Мергежилге 299, 388 (э)
72	Демдек адының чогаадылгазы. Морфологтуг арга	1			Мергежилге 303
73	Демдек адының чогаадылгазы. Синтаксистиг арга	1			Бердинген сөстөрни домак кылдыр тургузар. Морфемаларга чарар
74	Демдек адының бөлүктери. Шынарының демдек аттары	1			Мергежилге 311, 406
75	Шынарының демдек ады, ооң чадалары. Шынарының демдек ады. Күштелдирер чада	1			Мергежилге 316, 317
76	Хамаарылганың демдек ады	1			Мергежилге 321
77	Демдек адынга катаптаашкын	1			Мергежилге 410
78	Угаап боданыышкынныг чогаадыг «Авамны (ачамны) чүге хүндүлээр мен?»	1			Демдек аттарын ажыглап тургаш «Амгы үе деп чүл?»
79	Хыналда диктант «Часкы дыштанылга».	1			Катаптаар
80	Частырыглар-биле ажыл.	1			Мергежилге 329, 330
Сан ады (4 улдуң)					

81	Практиктиг кичээл «Морфологияның чүве адындан демдек адынче аян-чоруу»	1			Бердинген чуруктарга кыска чугаалар чогаадыр
82	Сан адының утказы	1			Мергежилге 421 (э), 333
83	Сан адының бөлүктери	1			Мергежилге 339,341
84	Сан адының синтаксистиг хүлээлгези	1			Мергежилге 448 (э)
85	Сан адының нарын сөстөр болгаш быжыг сөс каттыжышкыннары тургузарына киржилгези	1			Мергежилге 348, чылдың айларын шын адап, бижиир
86	Эдертиг	1			Катаптаар
87	Эдертигнің анализи	1			Катаптаар
88	Сан адын чугаага ажыглаары	1			Мергежилге 454 (э), 355
89	Тыва дылда хемчег илередир чамдык сөстөриниң ажыглалы	1			Мергежилге 359, 467
90	Сан адынга катаптаашкын	1			Мергежилге 363
91	ЧС Чогаадыг «Саннарның амыдыралга ажыктыы»	1			Сан адының морфологтуг сайгарылгазын кылыр
92	Хыналда диктант «Тываның байлаа»	1			Дүрүмнөр өөренир
93	Частырыглар-биле ажыл	1			Катаптаар
Чыл дургузунда өөрениниң катаптаары					
94	Диалог. Монолог. Полилог	1			Диалог тургузар. Монолог чогаадыр
95	Фонетика. Орфоэпия. Сөс тургузуу	1			Фонетиктиг, морфемниг сайгарылга
96	Лексика. Фразеология	1			Сөстөрниң лексиктиг сайгарылгазы
97	Морфология. Чүве ады	1			Чүве адының сайгарылгазы
98	Демдек ады.	1			Демдек адының морфологтуг сайгарылгазы
99	Сан ады.	1			Чогаадыг бижиир
100	Ниити түңнел хыналда-тестилиг ажыл	1			Катаптаар
101	Ч/с. Чогаадыг «Тыва дыл кичээлинге эң сонургаан темам»	1			Катаптаар
102	Ниити түңнел катаптаашкын.	1			Чайгы онаалгалар